

#FEMRÀDIOTEATREDESDECASA

**Activitats orals alternatives/complementàries
per a la nova realitat educativa del curs 2020-2021**

Francesc Fenollosa i Ten,
president de TIRANT DE VEU i
expert en *dub coaching*. País Valencià.

PARAULES CLAU

#RàdioTeatre, #Ràdio, #Teatre, #Oralitat 2.0, #Oralitat, #Digital, #Aula, #ConsciènciaOral, #ZonaDeConfortOral.

INTRODUCCIÓ

Durant l'estat d'alarma decretat fa uns mesos, se celebrava el Dia Mundial del Teatre, com cada any el 27 de març. A TIRANT DE VEU se'ns va ocórrer de proposar alguna cosa que permetera de fer teatre durant el confinament. De seguida, i donada la nostra voluntat de treballar la veu i les seues

manifestacions artístiques, vam apostar per fer ràdio teatre des de casa, a través de mitjans en línia i gratuïts. I així vam llançar una proposta que poguera ser útil tant per a les famílies confinades, com per als grups d'alumnes separats i aïllats, per als grups de teatre, els grups de lectura, els de voluntariat lingüístic, i també per al professorat de llengua i d'altres matèries d'expressió artística que volgueren proposar activitats col·lectives i col·laboratives a distància i a través de la xarxa.

La proposta **#FemRàdioTeatreDesDeCasa**, organitzada des de TIRANT DE VEU, tracta d'aprofitar, per tant, recursos a l'abast de tothom per eixamplar la nostra zona de confort oral en una singular i exclusiva experiència amb solvència contrastada, i vàlida per a quasi tots els públics i quasi tots els nivells educatius.

Fins i tot, vam tindre l'ocasió de mostrar-la al programa POPAP ESCOLAR de Catalunya Ràdio:
<https://www.ccma.cat/catràdio/alacarta/popap/fem-radioteatre-en-confinament/audio/1068341/>

#FemRàdioTeatreDesDeCasa

La primera proposta llançada a les xarxes, per tal que les persones que volgueren pogueren encetar l'activitat pel seu compte, partia de CINC SENZILLS MOVIMENTS inicials d'acord amb el següent esquema:

- 1.- Podem **crear** una obra de teatre per al nostre grup d'amistats/familiars o **escriure-la** col·lectivament. També podem **elegir-ne** una qualsevol de les que puguem tindre per casa, **trobar-ne** a la xarxa (lliure de drets) o bé **triar-ne** una de les moltes que hi ha al següent web:
www.obresdeteatre.com
- 2.- Ens la **llegim** i decidim el **repartiment de personatges**.
- 3.- Ens **descarreguem** el programa Audacity (gratuït i compatible) amb l'ajuda del següent tutorial:
<https://www.youtube.com/watch?v=ZNQhSJ2phy0>
- 4.- **Enregistrem** (cada persona des de sa casa) les nostres intervencions potser a través del següent tutorial: <https://www.youtube.com/watch?v=23ro4CxrZuA>
- 5.- Ens intercanviem els enregistraments, i cada persona pot fer el seu **muntatge** particular o bé podem fer-ne un de col·lectiu.

Com funcionen els Tallers #FemRàdioTeatreDesDeCasa?

El primer Taller experimental el vam fer per al grup de 6é B del CEIP Juan Carlos I (Ja deuen estar pensant a canviar-li el nom) d'Almenara, a la comarca de la Plana Baixa, al País Valencià.

Inicialment el professor del grup, Mario Viché González, va acordar amb l'alumnat de triar una obra de les que ens oferix al seu web (<http://obresdeteatre.com>) l'Adelaida Frias i Borràs. L'escollida va ser ***Expedició Aqua 24***, una obra desenvolupada amb 7 escenes i de 21 pàgines de text, de caràcter juvenil (entre els 10 i els 14 anys) i de crítica social, per ser representada entre 18 i 30 actors/actrius. Com totes les de l'Adelaida, per tant, adaptable al grup aula que tinguem a classe.

En un total de tres sessions presencials en línia a través de la plataforma ZOOM, a més del temps dedicat individualment a fer enregistraments i muntatges des de casa, vam treballar aspectes relacionats amb la descàrrega del programa Audacity (gratuït i compatible amb tots els sistemes operatius), que vam fer a través del web de <https://www.softcatala.org> (de la manera que indicàvem al tutorial inicial: <https://www.youtube.com/watch?v=ZNQhSJ2phy0>), l'enregistrament de les veus i les nocions bàsiques del muntatge de veus, efectes sonors i músiques.

L'experiència ha donat com a resultat el muntatge que es pot escoltar (i visionar també, donat que ha estat convertit en vídeo) a través de l'enllaç: <https://cibersisetv.blogspot.com/2020/06/teatre-de-viva-veu.html>

El projecte ha inclòs, a més a més, un cartell dissenyat *ad hoc* per Marc-Andreu Fenollosa i Arrufat, com a il·lustrador, i per Manuel Gimeno Nàcher, com a dissenyador gràfic.

Aspectes didàctics que cal tindre en compte

Pel que fa al treball en competències i habilitats, des del punt de vista oral, cal que el nostre alumnat seguisca les recomanacions, per exemple, de la Gemma Martínez, qui al seu Taller Pràctic de Lectura en Veu Alta per al Certamen Nacional Infantil i Juvenil de Lectura en Veu Alta de l'Enciclopèdia Catalana

(http://www.lecturaenveualta.cat/docs/EINES_PER_TREBALLAR_LA_LECTURA_EN_VEU_AL_TA.pdf), ens planteja com cal preparar el text abans de llegir-lo en veu alta. I, en la nostra proposta, com enregistrar-lo:

1. Llegir el text en silenci.
2. Subratllar les paraules que no s'entenen i buscar-ne el significat.
3. Saber què diu el text (comprensió lectora).
4. Fixar-se en la puntuació.
5. Vocalitzar (exercici del llapis).
6. Llegir en veu alta (posició del cos i projecció de la veu).
7. Subratllar les paraules que resulten complicades de pronunciar i repetir-les diverses vegades.
8. PRACTICAR

També, i des del punt de vista digital, caldrà que el nostre alumnat desenvolupi les seues competències i habilitats, i que aprenga a treballar amb apps i programes diversos, així com que siga capaç d'usar diverses fonts d'informació al mateix temps en una mateixa pantalla organitzada en diferents apartats.

Per això, caldrà que ens esforcem, tant professorat com alumnat, en actualitzar-nos i desenvolupar totes les nostres capacitats.

Tallers d'Oralitat 2.0 per al Consorci per a la Normalització Lingüística

Posteriorment, hem realitzat també nou Tallers del projecte-campanya **#FemRàdioTeatreDesDeCasa** per al Pla de Formació del Consorci per a la Normalització Lingüística (<https://www.cpnl.cat/noticies/25052/el-consorci-per-a-la-normalitzacio-linguistica-s-especialitza-en-tecniques-digitals-d-oralitat>), destinats al personal tècnic de les classes de català i del Voluntariat per la Llengua.

Aquestes activitats s'han completat, a més, amb dos Tallers més de **#FemRàdioDigitalal'Aula**, complement de l'anterior per desenvolupar més activitats d'expressió oral amb continguts tant curriculars com extracurriculars, en allò que podem anomenar Oralitat 2.0.

L'experiència, que ha comptat amb el vistiplau de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, ha aplegat unes 150 persones dedicades a l'ensenyament del català d'arreu de les comarques del Principat.

En aquest cas, les sessions han estat de dues hores cadascuna amb un total de quatre hores de classe presencial en línia també a través de la plataforma ZOOM, a més del temps dedicat a casa a fer enregistraments i muntatges individuals i col·lectius.

La idea és donar als i les professionals de l'ensenyament eines per realitzar activitats d'expressió oral, tant de suport a la docència a les aules del Servei Local de Català dels ajuntaments respectius, com substitutes de les classes presencials físiques en cas que les condicions de la pandèmia Covid-19 així ens obliguen.

Els objectius han estat bàsicament els següents:

- Adquirir i/o actualitzar habilitats i competències bàsiques digitals sobre oralitat en l'etapa de confinament i fins que puguem treballar presencialment a les aules. Com déiem més amunt, ara treballarem 'presencialment en línia'.
- Compartir coneixements i capacitats per créixer personalment i en equip.
- Aprendre a treballar de manera col·laborativa en línia.
- Realitzar treballs digitals sonors en diversos formats, individualment i en equip.
- Treure el màxim partit a les eines gratuïtes de què disposem a Internet.
- Eixamplar les capacitats lingüístiques orals personals i del nostre alumnat.
- Augmentar la nostra capacitat de fer front als reptes personals i professionals de present i de futur.
- Gaudir en l'ús digital de la nostra veu.

Aquest darrer objectiu és en realitat el que ens porta a parlar de la zona de confort oral, i de la conveniència que tenim totes les persones de prendre consciència de la pròpia veu i de voler ampliar-ne les possibilitats expressives. Tornem, en definitiva, al vell joc del creixement personal a partir de l'eixamplament dels models d'expressió personal.

Altres activitats i propostes relacionades

Mentrestant, l'activitat dels membres de TIRANT DE VEU ha proposat i desenvolupat altres formats de Tallers en línia. Així, amb l'Ajuntament de Montcada i a través de **L'Eixample Produccions**, hem realitzat dos Tallers més de **Ficció Sonora**, que han aplegat un bon grapat de persones d'arreu interessades en l'expressió oral a Internet.

TALLER
FICCIO SONORA EN LÍNIA

Amb este curs, organitzat pel Gabinet de Promoció del Valencià de l'Ajuntament de Moncada, aprendràs:

- Conceptes bàsics d'àudio.
- Particularitats narratives de la ficció sonora.
- Tècnica actoral i vocal per ficció sonora.
Francesc Fenollosa i Ten.
- Tècnica actoral i vocal per ficció sonora.
Francesc Anyó.

4 sessions, 10, 14, 15 i 16 d'abril. De 19:00 a 20:00 hores.
(Horari flexible).
Obert al públic. No s'ha de tindre experiència prèvia.
INSCRIPCIONS: plinguistica@moncada.es

GRATUÏT
Data límit d'inscripció: 06/04/2020

SEMPRE TEUA
GENERALITAT VALENCIANA
Ajuntament de Moncada
aviVa Moncada

Taller de ficció sonora en línia

Amb este curs, organitzat pel **Gabinet de Promoció del Valencià de l'Ajuntament de Moncada**, aprendràs:

- Les **particularitats** de la ficció sonora
- Utilització de **programes d'edició de so**
- **Tècniques** actoral i vocals

Participants: **obert al públic**. No s'ha de tindre experiència prèvia.

S'impartiran 3 sessions, els dies **8, 9 i 10 d'abril** de 2020, de 19 a 20 h (horari flexible).

Inscripcions gratuïtes:
Envia un correu a plinguistica@moncada.es
Data límit d'inscripció: 06/04/2020

aviVa Moncada
Ajuntament de Moncada
GENERALITAT VALENCIANA
SEMPRE TEUA

#JoEmQuedeACasa **#Parla'mEnValencià**

Taller de ficció sonora en línia

Amb este curs, organitzat pel **Gabinet de Promoció del Valencià de l'Ajuntament de Moncada**, aprendràs:

- Les **particularitats** de la ficció sonora
- Utilització de **programes d'edició de so**
- **Tècniques** actoral i vocals

Participants: **obert al públic**. No s'ha de tindre experiència prèvia.

S'impartiran 3 sessions, els dies **22, 23, 24 i 25 d'abril** de 2020, de 19 a 20 h (horari flexible).

COMPLETA

aviVa Moncada
Ajuntament de Moncada
GENERALITAT VALENCIANA
SEMPRE TEUA

#JoEmQuedeACasa **#Parla'mEnValencià**

A més, a través de l'**SKYLINE Benidorm Film Festival** (<https://skylinefest.es>) hi hagut també un parell de *Tallers En Línia: Doblatge i Creació de Podcasts*, que inicialment (abans de l'estat d'alarma) estaven programats en passar Falles per al públic adolescent dels centres educatius de la població de la Marina Baixa.

Reconvertits més tard en Tallers en línia, han estat impartits també a través de videoconferències, i per a un públic més heterogeni, entre els mesos de juny i juliol.

TALLERES DE PODCASTS DE TERROR

- El Taller de Podcasts de Terror EN LINEA, tiene por objetivo que cada participante sea capaz de crear un programa de radio de manera autónoma, perderle el miedo a los equipos, cómo estructurar las historias, cómo locutar, y sobre todo pasarlo bien con una actividad creativa.

¿QUÉ QUEREMOS CONSEGUIR?

- El Taller de Podcasts de Terror EN LINEA es una actividad muy participativa y alentadora con la cual se pretende conseguir que el alumnado participando se divierta a la vez que toma conciencia de la propia voz.

ACTIVIDADES

- Con el programa Audacity se elaborarán y grabarán podcasts de terror (u otros) en equipo, con Francesc Fenollosa, voz del Genio Tortuga a la mítica serie animo Bola de Dragón.

ESPACIOS Y MATERIALES

- La actividad se hará a través de una videoconferencia mediante zoom.
- Hace falta que el alumnado disponga de ordenador (con auriculares y micrófono incorporado) y que puedan descargarse el software libre AUDACITY.
- El Taller permite la posibilidad de trabajar simultáneamente con varios proyectos radiofónicos para grupos diferentes.
- El conductor de la actividad aportará los tutoriales correspondientes y los guiones a grabar, además de las herramientas informáticas en línea a utilizar durante el taller.

ACTIVIDADES EN COLABORACIÓN CON

- Proyección de cortometrajes sobre **Derechos Humanos** en colaboración con el **Humans Fest**. Contaremos con la presencia del director del festival, **Samuel Sebastián**.
- Analizaremos el mismo tema desde **puntos de vista diferentes** y en diferentes formatos (animación, ficción y documental).

TALLERES DIDÁCTICOS DE DOBLAJE

- El Taller Didáctico de Doblaje EN LINEA es una **propuesta educativa, lúdica y distendida**, que contiene además otros elementos de carácter didáctico y lingüístico concreto, artístico, integrador, intercultural, intergeneracional, desarrollador de habilidades y de crecimiento personal.
- El trabajo se realiza a través del **doblaje** (que puede ser en lenguas diversas) de fragmentos de **películas de ficción, documentales y dibujos animados**.

¿QUÉ QUEREMOS CONSEGUIR?

- Desarrollar la atención de las personas participantes en el taller para que capten todos los elementos presentes en una secuencia cinematográfica o audiovisual.
- Practicar la memoria retentiva como habilidad que acompaña la atención y la focalización de objetivos.
- Aprovechar y potenciar la competencia lingüística de nuestros alumnos, de acuerdo con sus conocimientos adquiridos en el uso práctico de varias lenguas en una sociedad plurilingüe.

ACTIVIDADES

- Breve introducción en la que se ofrece también un pequeño vocabulario básico sobre el doblaje profesional.
- Antes de la grabación de cada toma se realiza una lectura compartida en voz alta con el fin de entender los textos a locutar y de resolver cualquier duda o dificultad articulatoria.
- La audición de cada una de las actuaciones servirá también para comentar todos los elementos y habilidades que se han puesto en práctica.

ESPACIOS Y MATERIALES

- La actividad se hará a través de una videoconferencia mediante alguna de las plataformas adecuadas.
- Hace falta que el alumnado disponga de ordenador (con auriculares y micrófono incorporado) y que podamos descargarnos el software libre *AUDACITY.
- El conductor de la actividad aportará los fragmentos de películas a doblar y los guiones a grabar, además de informar de las herramientas informáticas en línea a utilizar durante el taller.

A les universitats valencianes

Encara, el **Servei de Promoció i Normalització Lingüística** de la **Universitat Politècnica de València** ha organitzat també un altre Taller en línia (com totes les propostes d'aquest estiu) per al personal adscrit a les diverses categories de membres universitaris, a través de la plataforma PoliFormaT.

Per la seua banda, la **Universitat Miguel Hernández** d'Elx, en els seus Cursos d'Estiu (<https://cultura.umh.es/cursos-de-estiu/cursos-de-estiu/>) està encara en aquests moments programant el **Curs d'Introducció al Doblatge Plurilingüe** (https://www.umh.es/contenido/Estudios/:tit_fpo_11144/datos_val.html) i té previst per al mes de setembre una edició també en línia del **Curs de Ficció Radiofònica (Plurilingüe)** (https://www.umh.es/contenido/Estudios/:tit_fpo_11142/datos_val.html).

Cursos d'estiu UMH

CURS D'INTRODUCCIÓ AL DOBLATGE PLURILINGÜE

6 de juliol 2020
modalitat en línia

Impartit per:
Francesc Fenollosa Ten

+ informació i matrícula:
cursosdestiu.umh.es

Cursos d'estiu UMH

CURS DE FICCIÓ RADIOFÒNICA (PLURILINGÜE)

5 de setembre 2020
modalitat en línia

Impartit per:
Francesc Fenollosa Ten

+ informació i matrícula:
cursosdestiu.umh.es

EPÍLEG

Com a conseqüència, en definitiva, de les mesures que ens ha obligat a prendre la Covid-19, la nostra activitat pedagògica i de complementàries ha hagut de plantejar-se alternatives a la presencialitat de les classes a l'aula física per l'activitat cent per cent a distància, durant el confinament, presencial també, però en un espai virtual.

Això demostra la capacitat d'adaptació que hem hagut de desenvolupar els professionals de l'ensenyament, que en poc de temps hem vist radicalment substituïda la principal metodologia d'ensenyament presencial físic per la virtualitat de les noves tecnologies aplicades a l'aprenentatge de la llengua, entre d'altres, i sobretot de la llengua oral.

Per això, amb habilitats tècniques i competències digitals, hem de maximitzar les possibilitats d'ús del maquinari més habitual per a l'expressió oral que tenim a l'abast: l'ordinador i el telèfon mòbil. Tant si podem o no recuperar l'activitat presencial física, o com a reforç o alternativa per realitzar des de casa, amb aquestes propostes de TIRANT DE VEU podrem seguir treballant amb metodologies individuals i col·lectives, orals i digitals, en el desenvolupament de les nostres capacitats d'expressió.

Per a més informació, podeu contactar amb tirantdeveu@gmail.com

Salut i FELIÇ RÀDIO TEATRE

MÉS INFO:

<http://tirantdeveu.blogspot.com/>

COMO CITAR ESTE ARTÍCULO: Fenollosa i Ten, Francesc (2020); #FemRàdioTeatreDesDeCasa; en <http://quadernsanimacio.net> ; n° 32; Julio de 2020; ISSN: 1698-4404